

לקדש את יום השבת בדברים, שנאמר זכור את יום השבת לקדשו . . וצריך לזכרהו בכניסתו וכיצאתו, בכניסתו בקידוש היום וכיצאתו בהכדלה"35.

ובשיעור היומי – נתבארו פרטי המצוות דיום השבת: "ארבעה דברים נאמרו בשבת, שנים מן התורה ושנים מדברי סופרים והן מפורשין על ידי הנביאים. שבתורה – זכור ושמור, ושנתפרשו על ידי הנביאים – כבוד ועונג, שנאמר³⁶ וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד"37, וממשיך לבאר את פרטי הענינים דכבוד שבת, וכיניהם – "מסדר אדם שולחנו בערב שבת . . וצריך לתקן ביתו מבעוד יום מפני כבוד השבת, ויהי' נר דלוק ושולחן ערוך כו"38, וכן בנוגע לעונג שבת – "צריך לתקן תבשיל שמן ביותר ומשקה מבושם לשבת כו"39, והרי כל ענינים אלו שייכים – בעיקר ובמיוחד – לנשי ובנות ישראל.

*

ח. הוראה נוספת משיעורי התורה המיוחדים ליום זה – בשיעור חומש היומי:

הפרשה שהתחילו לקרוא בתורה לקראת סיומו של יום השבת, במנחת שבת, היא – פרשת במדבר.

ובפרשה זו גופא, ישנו השיעור השייך ליום זה – כפי שקבע ופירסם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו⁴⁰, שבכל יום ויום יש ללמוד את חלק הפרשה השייך ליום זה, ובנדו"ד, ביום ראשון דפ' במדבר – מהתחלת פרשת במדבר עד שני.

ומכיון שהתורה היא "תורה אור" ו"תורת חיים", הוראה ברורה ומאירה כחיי היום-יום, הרי מובן ופשוט, שגם בשיעור חומש היומי יש הוראה ברורה בעבודת ה', ובמיוחד – בקשר ובשייכות לתוכן ומטרת הכנס, כדלקמן.

ט. בשיעור חומש היומי מסופר אודות ציווי הקב"ה למנות את בניי – "וידבר ה' אל משה . . שאו את ראש כל עדת בני ישראל גו' תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו הוא"41.

וכאן רואים דבר פלא – המורה ומדגיש את גודל חיבתן של בניי: ספירת אזרחי המדינה – דבר מקובל הוא בכל מדינה ומדינה, בארצות-הברית, ועד"ז בשאר המדינות, אשר מזמן לזמן מונים את מספרם של אזרחי המדינה.

(35) ה' שבת רפכ"ט. (36) ישע"י נח, יג. (37) שם רפ"ל. (38) שם ה"ה. (39) שם ה"ז. (40) ראה "היום יום" – ב' חשן. סה"ש חש"ב ע' 29 ואילך. (41) ריש פרשתנו (א. א ואילך).

כיצד ועל ידי מי נעשה המנין? – שוכרים או מגייסים למטרה זו אנשים פשוטים, אנשים שאינם עסוקים בדבר בעל חשיבות מיוחדת, או אנשים שאין להם מה לעשות בלאה"כ, שכן, בענין זה אין צורך בחכמה מיוחדת; כל מה שצריכים לעשות אינו אלא ללכת מבית לבית, ולציין ע"ג נייר את מספרם של בני הבית, הגיל, התעסוקה, וכיו"ב בנוגע לשאר הפרטים ואח"כ מוסרים את כל הרישומים לאלו האחראים על הנושא.

אמנם, כשמעיינים בשיעור חומש היומי כדי לראות באיזה אופן הי' מנין בני" – מגלים שמנין זה הי' באופן אחר לגמרי:

כאשר הקב"ה צוה למנות את בני" – פירש מיד שפעולת המנין תהי' ע"י משה ואהרן דוקא – "תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן", ויחד עמהם – ראשי המטות, "איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו"!

והגע עצמך: משה רבינו – האדם הכי חשוב מכל בני", משה קיבל תורה מסיני⁴², והנהיג את בני", למד עמהם תורה כו', במשך כל השנים שהיו במדבר – נצטוו להניח את כל עניניו, וללכת למנות את בני", לעבור מאוהל לאוהל ולציין את מספר הנפשות שהגיעו לגיל עשרים שנה!

אמנם, מכיון שקשה לאדם אחד למנות בעצמו אנשים רבים, למעלה משש מאות אלף אנשים, לכן, צוה הקב"ה למשה שיקח עוד אנשים שיעזרו לו במנין בני", לכל לראש – את אהרן, שהוא השני במעלה וחשיבות מכל בני", ויצרף גם את נשיאי ישראל, האנשים הכי חשובים מכל בני", "קרואי העדה"⁴³, "הנקראים"⁴⁴ לכל דבר חשיבות שבעדה!

כלומר: למרות שמדובר אודות דבר הכי פשוט, לכאורה, שיכול לעשותו כל מי שרק למד לספור... מ"מ, צוה הקב"ה שמנין בני" יהי' ע"י משה רבינו בכבודו ובעצמו, ביחד עם אהרן ונשיאי העדה – האנשים הכי חשובים מכל בני".

י. סיפור זה מלמדנו את גודל מעלתן וחשיבותן של בני":

כאשר צריכים למנות את בני", דבר הכי פשוט, לכאורה, שיכול להעשות ע"י כאו"א – הרי מכיון שמדובר אודות בני", העם הנבחר, "אתה בחרתנו מכל העמים", אי-אפשר לתת את התפקיד דמנין בני" לסתם אדם, יהי' מי שיהי', שכן, הנהגה כזו אינה מתאימה לגודל מעלתן וחשיבותן של בני", ולכן, צוה הקב"ה שמנין בני" יהי' ע"י האנשים הכי חשובים – משה ואהרן ונשיאי העדה.

מדובר אמנם אודות מנין בלבד, ולכאורה, למאי נפק"מ מי הוא המונה! ?

(42) אבות רפ"א. (43) פרשתנו שם, טז. (44) פרש"י עה"פ.

כל מה שנוגע וחשוב הוא – לדעת את המספר, ואין כל נפק"מ, לכאורה, מי הוא המונה! אבל אעפ"כ, מכיון שמדובר אודות בית יהודי, משפחה בישראל, הרי גם דבר פשוט, לכאורה, שאצל אינם־יהודים הרי זה דבר של חולין, דבר טפל שאינו בעל חשיבות מיוחדת בפ"ע – גם דבר זה מקבל חשיבות מיוחדת, מצוה של הקב"ה, דבר הבא לידי ביטוי בכך שכאשר נכנסים לבית כדי למנות את מספר הנפשות – לובשים בגדי שבת, ועושים זאת עם כל הרגש שבלב, ומדברים בדרכי נועם ודרכי שלום, וכמילא, מי הם אלו שצריכים להתעסק בדבר – האנשים הכי חשובים, כבנדוד – משה ואהרן ונשיאי העדה, ועכ"פ אנשים שיודעים כיצד התנהגו משה ואהרן ונשיאי העדה במנין בניי, ומשתדלים לעשות את כל התלוי בהם שגם פעולתם תהי' בהתאם לכך.

וכאשר המנין דבניי נעשה באופן האמור – הרי מבלי הכט על חיצוניותו של היהודי הנמנה, ניכרת ונרגשת פנימיותו – "חלק אלקה ממעל ממש"⁴⁵, ועי"ז נפעל ענין האחדות בין המונה והנמנה, ובין כל בניי, באופן ד"כולנו כאחד", וכתוצאה מזה – הוספה בברכותיו של הקב"ה בכל המצטרך.

יא. ומכאן למדים הוראה ולימוד בנוגע לתפקידה של עקרת־הבית:

מכיון שכל כך גדלה מעלתן של בניי, עד כדי כך, שדבר הכי פשוט, דבר של חולין, לכאורה, מקבל חשיבות וקדושה מיוחדת – הרי מובן, שכל הפרטים ופרטי פרטים דהנהגת הבית, בית יהודי, צריכים להיות באופן המתאים למעלתן וחשיבותן של בניי – עי"ז שחדורים ביהדות וקדושה.

ולדוגמא – בענין הכי עיקרי שתלוי בפעולתה של עקרת־הבית – חינוך הילדים:

המושג של חינוך הילדים ישנו גם אצל אוה"ע, ולכאורה, כל החילוק אינו אלא מה מלמדים אותם – תורה ויהדות או ענינים אחרים (להבדיל). אמנם, סיפור הנ"ל מלמדנו שישנו חילוק מהותי בעצם הגישה לילדים, שכן, מדובר אודות ילדי ישראל, אשר כל עניניהם, בכל הפרטים ופרטי פרטים קשורים עם הקב"ה.

ועאכו"כ שענין זה בא לידי ביטוי בענינים של מעשה בפועל – ולדוגמא: בעניני אכילה ושתיי, שישנם גם אצל ילדי אוה"ע, הרי נוסף לכך שמחנכים אותם לברך לפני האכילה ולאחריי, הרי גם האכילה עצמה קשורה עם הקב"ה – "שהכל נהי' בדברו", היינו, שניכר ונרגש שהוא אוכל דבר שנברא עי"י הקב"ה, וכוונת האכילה – שהגוף יהי' בריא ויוכל לעבוד את ה' באופן

(45) תניא רפי"ב (ע"פ איוב לא, ב).

הראוי⁴⁶, שכן, בריאות הגוף פועלת ומוסיפה בבריאות הנפש.

ועד"ז בנוגע לשאר הפרטים ופרטי פרטים דהנהגת הבית, ולדוגמא – המדובר לעיל אודות הכנת תבשילי השבת, סידור הבית בערב שבת, וכיו"ב, שכל הענינים חדורים ברוח של קדושה ויהדות, כראוי לבית יהודי, בית שדרים בו אנשים שמעלתן וחשיבותן גדלה כל כך עד שאפילו מנינם נוגע להקב"ה, ולכן מצווה שהדבר ייעשה ע"י משה ואהרן ונשיאי ישראל דוקא, כנ"ל בארוכה.

*

יב. כל האמור לעיל, הן הלימוד מהימים שבהם מתקיים הכנס, הן הלימוד משיעור היומי ברמב"ם, והן הלימוד משיעור היומי בחומש – הרי זה קשור עם ימי הכנס כפי שהם בפ"ע. ונוסף לזה, יש הוראה ולימוד מימים אלו כפי שהם חלק מתקופה שלימה, כדלקמן.

ובכן: ימים אלו הם חלק מימי ספירת-העומר, תקופה שהתחלתה בחג הפסח, "זמן חרותנו", וסיומה בחג השבועות, "זמן מתן תורתנו".

ובשניהם – בחג הפסח, ובחג השבועות – מודגש תפקידן המיוחד של נשי ישראל:

בנוגע לחג הפסח – אמרו חז"ל⁴⁷ "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים", כלומר, שגאולתן של כל בני"י, כולל משה ואהרן ונשיאי העדה, היתה בזכותן של נשי ישראל, שכן, בהיותן במצרים העמידו בתים בישראל שחדורים בקדושה ויהדות, והעמידו "צבאות השם"⁴⁸ אשר הם הכירוהו תחילה⁴⁹, מיד בצאתם ממצרים.

ובנוגע לחג השבועות – מספרת התורה שכאשר הקב"ה צוה למשה רבינו להכין את בני"י לקבלת התורה, צוה עליו: "כה תאמר לבית יעקב"⁵⁰, "אלו הנשים"⁵¹, ואח"כ – "ותגיד לבני ישראל"⁵⁰, "אלו האנשים"⁵², היינו, שהתחלת ההכנה למ"ת תהי' ע"י נשי ישראל דוקא, אשר בודאי ישמחו על כך, ויעשו את כל התלוי בהן שקבלת התורה תהי' בכל ה"שטורעם".

יג. והתורה היא נצחית⁵³ – הוראה נצחית לכל הדורות ולכל המקומות:

46 ראה שיחת חגה"פ תש"ג סל"ט (לקו"ד ח"ג תכא, סע"א ואילך. סה"ש תש"ג ע' 72 ואילך). מכתב ט"ו טבת תש"ג (קובץ מכתבים לתהלים ס"ע 216 ואילך. אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ו ע' עב ואילך). 47 סוטה יא, ב. שמו"ר פ"א, יב. וראה במדב"ר פרשתנו פ"ג, ו. יל"ש שמות רמז קסד בתחלתו. 48 בא יב, מא. 49 סוטה ושמו"ר שם. 50 יתרו יט, ג. 51 מכילתא ופרשי" עה"פ. 52 מכילתא שם. וראה לקו"ד ח"ג תקעא, ב ואילך. 53 תניא רפי"ז. וראה רמב"ם הלי' יסוה"ת רפ"ט. הלי' מלכים פ"א סה"ג.

בלתי מוגה